

Milý mladý Lutičan,
Lutičanka

Od posledného vydania našich dedinských novín ubehlo už veľa času, no ak mám pravdu povedať, dlho som rozmýšľala nad tým, čo vám mám do týchto pár riadkov napísať. V poslednom čase som dlhé hodiny strávila na internete, kde som hľadala nielen informácie, ktoré som potrebovala do školy, ale taktiež inšpiráciu pre tento článok.

Asi Vás už nebaví počúvať samé dobre mienené, tak trochu filozofické, rady do života. Máte pravdu, o takýchto veciach som vám toho už napísala dosť. Tak som sa teda rozhodla, že v tomto vydaní Lutiského prameňa vám porozprávam niečo iné.

Jar, ročné obdobie, ktoré so sebou prináša len znovu sa prebúdzajúcu prírodu, ale aj pozitívnu náladu v srdciach všetkých ľudí. Jar je takisto výzvou pre nás všetkých. Výzvou na nové začiatky a na nový životný štýl.

Jar so sebou prináša aj nové trendy v obliekaní a práve im by som sa chcela venovať v tomto čísle. Hovorí sa, že móda je kolotoč a všetko, čo tu už bolo, sa vracia. Treba však dodať, že nič sa nevráti ako presná kópia. Hoci inšpirácia ostáva, spravidla sa mení materiál, strihové riešenie či detaily.

Určite už aj vás napadlo ako môžu byť také osobnosti ako Dior, Valentino, Armani či Versace považované za špičku svetovej módy, keď ich oblečenie sa nedá v bežnom živote nosiť.

Známi módni tvorcovia si však tento fakt naplno uvedomujú. Na prehliadkach haute-couture, kde sa naznačujú trendy, svoje šaty neprezentujú ako modely, ktoré by ste si mohli okamžite obliecť. Trendové prehliadky upozorňujú na rozhodujúce detaily, ktoré sa v bežnej móde objavujú v uminenej forme.

Ak chcete v dnešnej dobe vždy vyzerať „in“ a držať krok s módou, môžete si

na seba obliecť skutočne čokoľvek. Dôležité je len, aby sa vaše najnovšie kúsky oblečenia aspoň vzdialene zhodovali s tými, ktoré poznáte z módnych časopisov.

Doménou dnešných dní sa však stávajú legíny. Legíny môžete kombinovať nielen so sukňou, ale aj s predĺženými topami, ktoré sa v našich obchodoch objavili už minulú sezónu. K tomu pridajte jednoduché balerínky, veľké okuliare s plnými rámami, vhodné doplnky a môžete s pokojným svedomím vyjsť na ulicu. V materiáloch a vzoroch sa môžete naplno oddať svojej fantázii. Vytvorte si vlastný štýl, pretože dnes je módne úplne všetko od oslňujúcich metalických farieb až po bláznivé kvetované či etno vzory.

Asi by som odporúčala Vám milí mladí Lutičania? Asi len jednu zásadnú vec, pri vyberaní kúskov svojho oblečenia sa neinšpirujte tým ako je oblečený zvyšok chlapčenskej populácie vo

vašej triede, ale podľa toho, čo sa Vám páči a v čom sa cítite dobre. Ak Vám nie je blízky štýl známej komerčnej značky, ktorá začína na K a vo svojom slogane má slovo „anywhere“ nevadí. Skúste zájsť do športových alebo trekových obchodov, možno práve tam nájdete štýl, v ktorom sa budete cítiť nielen pohodlne, ale bude sa páčiť i vášmu okoliu. Nezabúdajte však na to, že to čo sa páči Vám, nemusí sa páčiť i iným, preto bude pri výbere oblečenia maximálne opatrní a nechajte si poradiť od svojej sestry či dobrej kamarátky.

Čo povedať na záver? Ešte jednu dôležitú vec, aby Váš outfit vyzeral čo najlepšie, musíte sa starať aj o svoje telo. Preto nezabúdajte zdravo jesť a občas si chodte zabehať.

Milí mladí Lutičania dúfam, že som Vám mojim článkom aspoň trochu poradila a odpútala Vás od každodenných starostí. Chcem Vám tiež popriať, aby ste si naplno vychutnali príchod jari a

Zlatý projekt Kremnica

Od 9. januára 2006, kedy bol na Obecný úrad v Lutile doručený list z Ministerstva životného prostredia SR s projektovou dokumentáciou Zlatý projekt Kremnica sa viedli v diskutách s občanmi o realizácii resp. o nerealizácii uvedeného zámeru. Jedna z alternatív bola, že aj v katastri našej obce, ako všetci dobre viete, malo byť uložených až 15 mil. ton kalov.

Proti realizácii tohto zámeru sa angažovala najmä primátorka mesta Kremnice p. RNDr. Zuzana Balážová a tiež náš pán starosta Ján Pružina so svojim zástupcom p. JUDr. Viktorom Šurkom, ako aj vy občania tým, že ste

Zdenka Kramplová

podporili petíciu v počte 563 občanov, proti realizácii zámeru „Zlatý projekt Kremnica“.

Keďže úsilie zaničených funkcionárov obcí sa dovŕšilo, opýtali sme sa p. starostu Jána Pružinu ako sa im to podarilo:

„Aby naša snaha a tiež Vaša, vážení občania, nebola márna začali sme navštevovať poslancov Národnej rady SR a vysvetľovať im prečo chceme zmeniť banský zákon tak, aby obce mohli ovplyvňovať takéto zábery. Najviac sa na návrhu zmien zaslúžila poslankyňa NR SR za ĽS-HZDS p. Zdenka Kramplová. Určite i z dôvodu, že jej korene pochádzajú z tohto regiónu a nebola by rada, aby sa príroda, ktorá obkolesuje naše obce, znehodnotila. O návrhu zmien banského zákona sa hlasovalo na 8. schôdzi NR SR dňa 28.3.2007. Najmä vďaka pani poslankyni Kramplovej, jej vytrvalej práci medzi poslancami a neútlachajúcej snahe presvedčiť o správnosti našich názorov, bol výsledok priaznivý.“

Schválenou novelou banského zákona je daná možnosť rozhodovať o závažných otázkach významným spôsobom ovplyvňujúcich život občanov nielen Kremnice, jej okolia či mikroregiónu Žiarske podhorie, ale každej dotknutej obce v Slovenskej republike.

Preto chceme poslankyni NR SR pani Zdenke Kramplovej i touto cestou poďakovať menej občanov, primátorov a starostov za jej prácu, zaničenosť a úsilie.

Futbal

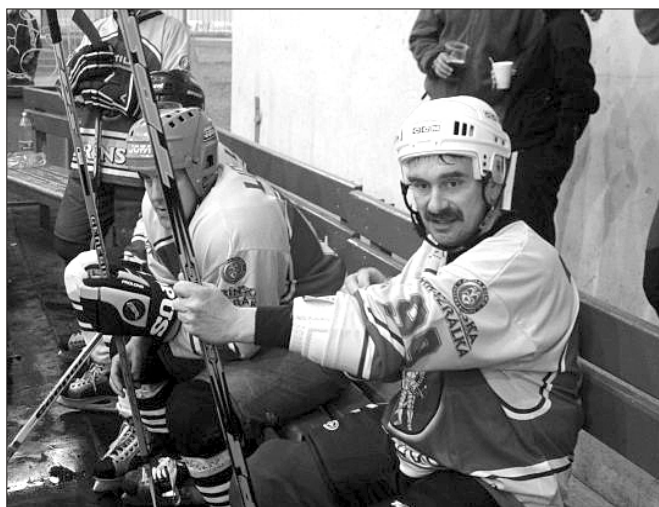
I keď trochu neskoršie, ale predsa už začala jar ná čas futbalového súťažného ročníka 2006/2007. Lutila odohrala na jar 3 kolá a zatiaľ sa jej darí. V tejto časti ešte zápas neprehrala. Uvidíme čo bude ďalej. Naše mužstvo posilnil Pavel Gordulič (hos ovanie) a odišiel Mário Čiliak. V 17. kole hrala v Lutile Banská Štiavnica. Zápas sa skončil remízou 2:2. Na tento zápas sa prišlo pozrieť veľa futbalových fanúšikov nakoľko sú tieto mužstvá na čele tabuľky.

Dorastenci sú v strede tabuľky. Hrajú pekný futbal, ale keď sa im nechce tak vedú aj poriadne našťava a vždy sa to odzrkadlí na výsledku. Jeden zápas vysoko vyhrajú a ten ďalší dosť vysoko prehrávajú, škoda. Je to len o zodpovednosti hráčov.

Žiakom sa darí priemerne, nie je to zlé. Pri lepšom snažení by to mohlo byť aj lepšie.

Dňa 17. marca sa uskutočnil regionálny turnaj v hokeji na zimnom štadióne v Žiari nad Hronom. Zúčastnili sa ho všetky obce mikroregiónu Žiarske podhorie.

Tohto roku sa nášmu mužstvu zadarilo a skončilo na veľmi peknom 3. mieste. Na 1. mieste sa umiestnil Žiar nad Hronom a na 2. Janova Lehota.

- Naši dorastenci potešili svojich priaznivcov v zápase s Dobrou Nivou, v ktorom vyhrali vysoko 11:0.

- Na žiarskom zimnom štadióne s umelým ľadom, sme odohrali niekoľko zápasov v rámci regionálneho turnaja v ľadovom hokeji medzi mužstvami obcí nášho mikroregiónu.
- Druhý záber je z odovzdávania víťazných pohárov, za účasti starostov jednotlivých obcí a primátora Žiaru nad Hronom Ivana Černaja.

Rodinné putá

8. marca sa uskutočnila v priestoroch Pohronského osvetového strediska v Žiari nad Hronom „Regionálna prehliadka programov“ na tému Rodinné putá - spoločenské slávnosti venované ženám a matkám, otcom a rodine, deťom.

Snahou organizátorov bolo vytvoriť priestor pre prezentáciu pestrej činnosti kolektívov ukážkami obradov, ktoré je možné uskutočňovať aj v menších obciach, inšpirovať, poučiť a tak prispieť k vzájomnej výmene skúseností.

Tohto roku sa tejto prehliadky zúčastnili kolektív ZPOZ zo Žiaru nad Hronom s vedúcou p. Silviou

Hlôškovou, s programom pod názvom „Božk mamy“ a deti Základnej školy s materskou školou v Lutíle s p. riaditeľkou Mgr. Líviou Silnou so svojim programom ku Dňu matiek, s ktorým sa predstavila i našim mamičkám v druhú májovú nedeľu. Škoda, že sa týchto prehliadok nezúčastňuje aj viac kolektívov z viacerých obcí, čím by túto prehliadku obohatili novými prvkami.

PORADŇA

- Ste si istí, že za elektrinu platíte najvýhodnejšou sadzbou? Preverte si to u dodávateľa.
- Máte uložené úspory v banke? Porovnajme poplatky, či sa vám neoplatí vybrať si inú banku.
- Veľa jazdíte autom? Vypočítajte si, či sa vám neoplatí prejsť na plyn.
- Vy ešte doma nemáte krbové kúrenie? Teraz po sezóne krbovú pec aj palivové drevo kúpite najvýhodnejšie.

Zdravé stravovanie!

- Jesť veľa ovocia a zeleniny v surovom stave (minimálna denná dávka - 15 dkg na 10 kg telesnej hmotnosti na deň by mala byť v podobe šalátov, ovocia, ovocných či zeleninových štiav).
- Farba ovocia a zeleniny: všetky farby, ale najväčšia časť žltá a červená (podľa sezónnej ponuky mrkva, jahody, maliny, marhule, čučoriedky, atď.).
- Orechy v surovom stave. Vhodné sú mandle a „kešu“ orechy (3 - 5 ks denne).
- Mäso: ak vôbec, tak chudé, biele (ryby, králik, kura, morka), môže byť varené, dusené, pečené - určite nie vyprážané. Bielkoviny v podobe strukovín, sóje, tofu - nahrádzajú mäso. Cestoviny, chlieb, pečivo - vhodné sú celozrnné, čierne, konzumovať možno v malom množstve aj biele; najlepšie je obmieňať všetky druhy.
- Mlieko, mliečne výrobky - uprednostňovať kyslomliečne nízkym obsahom tuku.
- Piť dostatok tekutín denne (2 l tekutín) - bylinkové čaje, ovocné a zeleninové šťavy, voda.
- Užívať vitamínové prípravky obsahujúce predovšetkým antioxidanty ako sú vitamíny A, E, C, beta-karotén a ďalej stopové prvky Se, Zn. Zvýšiť ich prírodný prívod v období „jarnej únavy“, v období nedostatku čerstvej zeleniny, alebo po liečení.

Kam sa podela dôstojnosť ?

Už desa rokov píšem tieto úvodníky. Často som si myslel, že nie nadarmo. Býval som aj nadšený, ako sa v našej obci všetko priaznivo vyvíja. Teraz som rozčarovaný a rozčúlený. Prišiel som ku kontajneru na pevný odpad pri dome smútku práve keď prichádzalo auto na odvoz. Bol som zhrozený tým čo som videl v kontajneri a okolo neho: záhradný odpad, hnilé zemiaky, petflaše, sklo, kov, papier, tehly. Stihol som to odfoťiť. Naše rady o kompostovaní a o drvičoch záhradného odpadu, uverejnené aj v LP č.3/2006, niektorí občania ešte stále ignorujú. Vodič auta si vzal vidly a to čo z kontajnera trčalo zhodil dole. Vzdychnol si, že pri odvoze všetkých kontajnerov v obci je to podobné. Radšej by som písal o krásnej jari, rozkvitnutých stromoch, o čarovnom vánku.

Nemôžem však už tému hrubého odpadu odložiť. Tí samolúbi, bezohľadní a nenapraviteľní občania, ktorí toto každý rok beztrpne robia, by sa mali aspoň hanbiť. Všetci poctiví občania to zaplatia!

Ing. Štefan Pomothy

Pes - priateľ človeka ale často aj zdroj neprijemností

Za voľne behajúceho psa by podľa obecných nariadení mal majiteľ zaplatiť pokutu päť tisíc korún. Psov po uliciach behá veľa, ale pokutu ešte nikto nezaplatil. Poplatok za psov je stále symbolický a bežný občan, ktorý si poctivo platí dane, je nútený strpieť a znášať neporiadok. O majiteľoch voľne behajúcich psov najviac vedia chovatelia psov. Čo tak zapojiť ich do riešenia problému desaťnásobným zvýšením poplatku za psa? Aspoň dovtedy, kým príde náprava. Poslanci obecného zastupiteľstva. Máte lepšie riešenia problému?

A ešte je tu iný pohľad na problém chovu psov. Je to hlasné brechanie a tým neželané vyrušovanie okolia aj v nočných hodinách. Ide o zjavnú bezohľadnosť majiteľov psov voči iným občanom v okolí. Ochota susedov radšej to znášať ako riskovať zhoršenie susedských vzťahov po upozornení majiteľa psov, to nič nerieši. Je mi jasné, že brechat je prirodzeným prejavom každého psa. Ak pes susedov nadmerne vyrušuje, je to problém majiteľa, lebo výcvik psa nezvládol. Chov každého psa by podľa môjho názoru mal byť okrem vyššej dane podmienený súhlasom aspoň najbližších susedov. Občania, aký je váš názor?

Dokedy poškodené a znečistené autobusové zastávky?

Pred rokom sme v obecných novinách pochválili vkusné a praktické prístrešky na autobusových zastávkach. Mnoho sa zmenilo. Zastávky sú pomaľované, rozbité, nekompletné. Obecné zastupiteľstvo sa rozhodlo nezaoberať sa tým, lebo občania nespokojujú. Nech sa občania na to pozerajú, keď nevedia oznámiť vinníkov. A čo vy na to Lutilčania? Rodičia, podozrivé sú vaše deti, ktoré nemáte pod kontrolou. Prísľub poslancov bol o spolupráci. Nie je to možné, aby nikto o tých nesprávnostiach nevedel. Dokážme spolu, že nám na poriadku v našej obci naozaj záleží a že tí, ktorí sa nevymestia do kože, na to doplatia.

INZERÁTY

Predám lacno sadenice najkvalitnejších tornfrée černíc a rozmarínu. Prvé tri kusy zadarmo. Tel. 6739104.

Predám malú mechanickú prevodovku na naviják za 200 Sk. Tel. 6739104.

Darujem viac ročníkov PC revue, INFOWARE a DIGIREVUE. Tel. 6739104.

Kompostovanie organických záhradných odpadov

Bývate v rodinnom dome, máte záhradku a chceli by ste si znížiť množstvo odpadu, získať kvalitné hnojivo a pomôcť tak prírode? Ponúkame vám jednoduchý a overený spôsob, ako to urobiť. Bioodpad vhodný na kompostovanie tvorí 30 až 45% z výskytu. Konečný produkt - kompost môže byť použitý pri pestovaní rastlín ako humusové hnojivo vracajúce do pôdy výživné látky, ktoré sme z nej predtým pri pestovaní odobrali.

ČO SA DÁ KOMPOSTOVAŤ ?

V podstate je možné kompostovať všetky netoxické organické materiály, ktoré vznikajú v domácnosti a v záhrade.

AKO A KDE SI ZALOŽÍ KOMPOSTOVISKO?

- je vhodné zabezpečiť kontakt so zemou, aby bol možný prístup pôdnym organizmom (dážďovky, roztoče, mikroorganizmy), ktoré pomáhajú pri rozklade organických materiálov

- okolo kompostoviska by mal byť dostatočný priestor na manipuláciu s náradím (napr. s fúrikom)

- kompostovisko by nemalo byť vystavené priamemu slnku, silnému vetru (aby sa kompost nevysušoval) ani dažďu (prílišné zamokrenie). Preto je vhodné ho umiestniť do polotieňa (skupina stromov, živý plot, atď.) a prikryť ho proti dažďu (geotextíliou, strieškou, celtou, atď.).

Základnou formou je kompostovanie v kope (hrobli). Stačí materiál vhodne upraviť a navrstviť do požadovaného tvaru. Tento spôsob sa používa hlavne tam, kde je dostatok priestoru.

Druhým spôsobom je kompostovanie v zásobníkoch. Tie môžu byť z rôznych materiálov (drevo, plast, pletivo, kov, betón, kameň alebo ich kombinácie).

Najlacnejší a najúčelnejší býva spravidla drevený zásobník, ktorý pri troške šikovnosti môže byť aj pekný. Konáre po reze ovocných a okrasných drevín treba pred kompostovaním upraviť.

Drevo hrubšie ako 3 - 4 cm je vhodné posekať na polienka a použiť ako palivo. Tenšie konáre po rozdrvení pridať do kompostu. O drvičoch záhradného odpadu sme písali v LP č. 3/2006. Očakávame od občanov, že už nikdy sa nebudú pokúšať záhradný odpad umiestniť v kontajneroch na hrubý odpad.

Tab. 1: Materiál vhodný na kompostovanie

odpad z kuchyne	odpad zo záhrady	iný organický odpad
- zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny - zvyšky jedál - potraviny - čaj, kávový výluh - potravinami znečistený papier	- kvety - pokosená tráva - konáre, listie - zhnité ovocie - vyplätá burina - zemina	- popol z dreva - hobliny - drevené piliny - hnoj a trus - vlasy, pene - papierové obrúsky a servítky

Tab. 2: Materiál nevhodný na kompostovanie

druhotné suroviny	problémové látky	Iné
- kovy - plasty - sklo - textil - papier	- farby - staré lieky - staré oleje - batérie - chemické prostriedky	- prach zo smetí a vysávania - časti rastlín napadnuté chorobami - kosti a mäso - mliečne výrobky

Podakovanie

Každý z nás vie, že marec je mesiacom knihy. Knihy sa v našej obecnej knižnici pravidelne dopĺňajú z rozpočtu Obce Lutíla. Aby však čitatelia mohli nájsť také skvosty, ktoré boli vydané v minulých rokoch, nestačia financie, pretože tieto knihy nie je možné kúpiť.

Chcela by som sa preto poďakovať všetkým občanom, ktorí darovali knižnici rôzne knižné cennosti. Sú to predovšetkým knihy, ktoré čítajú naše deti v škole ako povinné čítanie. Mnohí z nich zo skromnosti nechcú byť menovaní, mne ale nedá, aby som nespomenula aspoň profesora MUDr. Michala Valenta DrSc., ktorý do našej knižnice prispel viacerými knižnými výtlačkami, medzi ktoré patrí napríklad Zdravoveda. Pravidelne nám posielal výtlačky časopisu Praktická gynekológia a iné. Ešte raz všetkým ďakujem nielen v mene svojom, ale predovšetkým v mene čitateľov, ktorí snahu darcov oceňujú.

Zuzana Malová

Naši jubilanti

Od januára do konca apríla

50-roční

Darina Rozenbergová
Jozef Valent
Anna Búgelová
Ladislav Bugna
Eva Michalíková

60-roční

Anna Balážová
Blažej Rafaelis
Mária Rafaelisová
Elena Reginová
Jozef Biely

65-roční

Mária Kúšová
Marián Pavla, Ing.
Ján Imriš
Jozef Baran

70-roční

Božena Jakubejová
Elfrída Vidová
Ludmila Náročná
Anastázia Bubláková

75-roční

Pavel Babuchna
Emília Škodová
Pavína Šinková
Mária Kretíková

80-roční

Anna Hronská
Mária Pružinová
Jozef Gontko

85-roční

Ján Kösegi
Juliana Mikušová

Nad 85 rokov

Rozália Paálová
91-ročná
Emília Jasenáková
88-ročná
Rozália Brezianska
87-ročná
Terézia Jonášová
87-ročná
Anna Pružinová
87-ročná
Mária Petrovičová
86-ročná

Opustili nás

Ján Jančok 4.12.2006
vo veku 74 rokov
Jozef Pichler
23.1.2007 vo veku 81
rokov
Ján Holos 26.1.2007
vo veku 74 rokov
Edmund Michalíček
27.2.2007
vo veku 78 rokov
Jozef Taferner
14.3.2007
vo veku 67 rokov
Jozef Čierny 31.3.2007
vo veku 71 rokov

Vyjadrujeme úprimnú sústrasť !

Narodili sa

Patricia Ambróziová
11.1.2007
Matúš Ambrózy -
11.1.2007
Eliška Pružinová -
13.2.2007
Nina Haschová -
14.4.2007